

נושא השיעור: "מכתב בתנועה"

יום הזיכרון לחללי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה

מערך שיעור מאת המורה קשת פרנקו

שיעור זה נבנה בשיתוף בינה מלאכותית בפלטפורמת Magic School והבוט "אגדתי".

גיל התלמידים: ה-ו.

משך הזמן: 45 דק (ניתן לפרוס על שני שיעורים לפי הצורך).

שמות היצירות ויוצריהם: להחלטת המורה.

עזרים נלווים: כרטיסיות עם מילים מתוך מכתב מאת סמ"ר שחר פרידמן ז"ל ומצדן השני את המכתב באורכו המלא.

מטרות השיעור

- לפתח את היכולת להשתמש בתנועה ככלי ביטוי לרגשות.
- לשכלל את המיומנות בשימוש באיכויות תנועה שונות.
- להעמיק את הקשר בין חברי הקבוצה דרך התנועה.
- זיכרון של מורשת חללי צה"ל בעזרת התנועה.

הנחיות למורה

מאז אירועי ה-7 באוקטובר יום הזיכרון לחללי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה קיבל משמעות נוספת ומורכבת עבור התלמידים. העיסוק באובדן מתוך הגנה על המולדת רלוונטי ויש לתווך אותו באופן מותאם לתלמידים. כל נופל, חלל, משאיר אחריו לצד לבבות שבורים מורשת גדולה, חזקה וענפה. את המילים שכתבו הנופלים ניתן לאמץ, ללמוד, לקחת לחיים שלנו וליישם. בדרך זו ילמדו התלמידים מהי הנצחה. בשילוב תנועת הגוף יוכלו התלמידים לבטא את רגשותיהם ללא מילים ולהנציח מורשת וחזון של אחד הנופלים.

מומלץ לעשות הכנה אישית, לקרוא היטב את המכתב הנבחר ולהתאימו לקבוצה.

מהלך השיעור / הפעילויות:

1. פתיחה: (8 דק).

א. התלמידים יושבים במרחב אישי ברחבי הסטודיו ליד כרטיסיות המפוזרות על הרצפה וברקע מוסיקה שקטה ונעימה (צד המכתב במלואו כלפי מעלה). המורה מציגה את נושא השיעור ומקריאה מכתב שכתב חלל צה"ל ואת סיפור הרקע שלו:

סמ"ר שחר פרידמן ז"ל:

בן 21 מירושלים. לוחם בגדוד 101, חטיבת הצנחנים.

נפל ב-18 בנובמבר 2023 בקרב בצפון רצועת עזה.

רקע: ב-5 באוקטובר יצא שחר לחופשת השחרור והתכוון לטוס בהמשך החודש לתאילנד. ב-7 באוקטובר חזר לצבא. הוא לחם עם חבריו באזור המסיבה ברעים ובמפלסים. הוא התראיין ל-ynet זמן קצר לפני כניסתו לעזה, בשטח כינוס בדרום. כשלושה שבועות מאוחר יותר הוא נפל בקרב בצפון הרצועה.

שחר כתב את המכתב ב-29 באוקטובר. הוא שלח את זה לחברה ואמר: "זה לא הספד, זו אג'נדה". הוא ביקש מחבר שיעביר אותה למשפחה אם ייהרג.

המכתב:

"היו אנשים טובים. תחייכו. תשאפו לגרום לכל אדם שיפגוש בכם לחייך גם. תהיו פתוחים לביקורת ותנסו תמיד להשתפר. דעו כי המידה הגדולה ביותר אשר יכולה להיות לאדם היא היכולת לשמח אדם אחר. תפתחו אוזניים לצרכיו של הזולת ותפקחו עיניים לצעריו. השתדלו לחייך כמה שיותר גם כשקשה. שימו לב לאנשים הקטנים שנופלים לנו בזווית של העין. תעריכו את הדברים הקטנים שיש לעולם להציע, בעיקר טבע ומוזיקה. והכי חשוב – תהיו אנשים טובים בדרככם. אל תיתנו לחברה להכתיב לכם מה עושה אתכם אנשים טובים – פשוט השתדלו כמה שאפשר; וגם כשנופלים, דעו כי זאת הדרך להצלחה. תאהבו את עצמכם ואת העולם, וכשתקרינו החוצה שמחה – ייווצר לאט לאט מעגל שייצור עולם טוב יותר."

ב. לאחר קריאת המכתב, התלמידות ים יתחילו את הכרטיסיות ויגלו איזו מילה רשומה על הדף מתוך המכתב. הערה למורה: כדאי להציע אלו מילים לכתוב, ניתן לחשוב על משפחת מילים: רגשות / פעולות / חפצים ועוד בהתאם לקבוצה.

הצעה נוספת למורה: כל תלמיד כותב מילה או שתיים שבלטו מתוך המכתב. לדוגמה: חיוך, להעריך, להיות אנשים טובים, ליפול – זו הדרך להצלחה, תאהבו את עצמיכם,

בשתי האפשרויות, המילים נשארות מפוזרות על הרצפה.

2. כתיבה בתנועה (7 דק):

א. המורה תנחה את התלמידות. ים "לכתוב" את המילה \ מילים שנתונות בכרטיסיה בעזרת איברי הגוף משתנים בחלל לפי הנחייה והדגמה של המורה:

- כתיבה עם היד בגדלים שונים
- כתיבה עם המרפק
- כתיבה עם הראש
- כתיבה עם הרגל ועוד..

* ניתן להגביל את כמות המילים על מנת לייצר עבודה ממוקדת- ניתן לכתוב בהתאם להחלטת המורה ורמת הקבוצה.

ב. כתיבת המילה בשני איברים: בכל כתיבת מילה בשני איברים שונים, התלמידים מחליפים מקום ועוברים למילה אחרת, ממשיכים בכתיבה דרך הגוף על פי הנחיית המורה.

ג. בהמשך שילוב של יותר משני איברים ב"כתיבה" של מילה אחת, לדוגמא: ראש, רגל ואגן ועוד.

3. חלוקה לזוגות / שלשות (10-15 דק):

א. כל קבוצה בוחרת מספר משפטים מתוך המכתב שאליהם חברה מתחברים. הקבוצה "כותבת" יחד את המשפטים בתנועה את המשפטים ויוצרת מהן רצף תנועתי.

ב. פיתוח / אתגר: חברי וחברות כל קבוצה בוחרים למי היו רוצים לכתוב מכתב ומה תוכנו. אפשר לחלל עצמו, למשפחתו, לחבריו או למישהו אחר.

4. הצגת תוצרים במרחב בזמנית (10 דק).

מוסיקה מוצעת: [מכתב לאחי](#) – קובי אפללו.

פיתוח: צילום וידאו קליפ ושליחה להוריו של סמ"ר שחר פרידמן ז"ל.

5. סיכום השיעור במעגל: (5-10 דק).

*המורה מבקשת מכל תלמיד לומר מילה אחת שלוקח איתו מתוך השיעור (יכולות להיות מילים מתוך המכתב של החייל או רגש שעולה להם בעקבות השיעור).
*המורה תשאל כיצד הם מרגישים שהתנועה השפיע על הרגש או ההפך?

6. משימת רשות לסיום השיעור :

מי שרוצה מוזמן.ת לכתוב מכתב להוריו של החלל שחר פרידמן ז"ל. לספר את פעולת ההנצחה של בנם בשיעור, אילו רגשות התעוררו בעקבות, מה למדו מבנם, כיצד, אם בכלל, מילותיו השפיעו עליך ומה לוקחים ממנו להמשך הדרך.
* את המכתבים ניתן לאגד במרכז ולשלוח.

קישור/משפט/דוגמה לפעילות:

[אתר מכתבי נופלים](#)

"אם אתם קוראים את המילים האלה" / ספר דוקומנטרי מאת שלמה קוונס ורחלי פלנט-רוזן.
הצעה נוספת להרחבת מעגל ההנצחה מאת המורה קשת פרנקו:
לבחור שיר של נופל שהולחן בהתאם לאיזור המגורים שבו נמצא ביה"ס. לחבר ריקוד על השיר וליצור קשר עם משפחתו, להזמין אותם לצפות בריקוד ולספר את הסיפור שלו לתלמידי בית הספר. זוהי דרך לזכור יחד בתוך הקהילה של אותו אזור גאוגרפי.

היבטים מתכנית הלימודים החדשה

ערך: ביטוי אישי, לשמר זיכרון .
מעורבות: הנצחה, שייכות.
רלוונטיות: ביטוי גופני לתחושות רגשיות, זהות אישית וקבוצתית, שכלול מיומנות גופנית.
רכיבי ליבה מהתכנית: שפה, חברה ותרבות, איכות חיים.